

Toelichting bij 3 inrichtingsvarianten landschappelijke inrichting Winveld Kruisland

Algemeen

Kenmerkend voor de projectlocatie is de weidsheid van de oude zeeleipolder. Het landschap is in dit gedeelte van de oude polder 'Cruysland' met de naam 'Het Zegge', is vlak en leeg. Ondanks de weidsheid kent de polder een duidelijke begrenzing door de bomen langs de Gastelseweg, de beplanting in de Kleine Bolspolder langs het Mark – Vlietkanaal, de bebouwing langs de Engelseweg en de dijk aan de noordzijde. Dominant aanwezig in het landschap is de varkenshouder ten noordoosten van de projectlocatie.

Opvallend is de zichtbare verkleuring in het maaiveld van een oude kreek. Ten noorden van de projectlocatie is deze ook fysiek aanwezig. De verkavelingsrichting wijkt af van de rest van de polder 'Cruysland' en lijkt zich te richten op de kerk van Oud Gastel.

Drie modellen

Door de ligging van de projectlocatie midden in het open landschap in combinatie met de landschapsanalyse door Brabant Water kan de inrichting op meerdere manieren aangevlogen worden. Dit heeft geresulteerd in een drietal modellen. Vanwege hun uitstraling 'opgaan', 'contrast' en 'aansluiten' genoemd. Onderstaand een korte toelichting op de drie modellen.

Opgaan

De leegte van het landschap wordt in dit model benadrukt door de horizontaliteit. In het bloemrijk grasland komen slechts enkele solitaire bomen, boomgroepen en struwelen uit het landschap omhoog. Ze geven structuur, benadrukken plekken waar iets gebeurt zoals een poel of het utiliteitsgebouw. Maar bovenal blokkeren ze ook zo veel mogelijk het zicht op de bebouwing van de varkenshouder. Tevens geeft een struweel in combinatie met enkele bomen afstand tot de bewoners ten noordwesten van het perceel.

De ligging van de oude kreek is uitgesneden uit de rationele verkaveling en weer nadrukkelijk zichtbaar gemaakt. Losse bomen en boomgroepen markeren de locatie. Daar waar mogelijk worden natuurvriendelijke oevers gerealiseerd. In het bloemrijk grasland zijn enkele struinpaden gemaaid. Hier beleef je het ontginningslandschap in optima forma.

Contrast

Het landschap is rationeel van aard en functioneel qua gebruik. Iedere andere invulling valt op. Door dit sterker aan te zetten gaat de projectlocatie het contrast aan met zijn omgeving. Het is een landschap op zich. De aanwezigheid van een relict van een oude kreek heeft als inspiratiebron gediend bij dit model.

Het relict van de oude kreek wordt terug gebracht en wat steviger aangezet zodat er echt duidelijk water aanwezig is. Een slingerende laagte in het landschap verwijst naar de oude kreek en zorgt voor verschillende gradiënten. De taluds kennen verschillende steiltes (natuurvriendelijke oevers).

Gericht geplaatste struwelen, bosplantsoen, boomgroepen en solitaire bomen dragen bij aan de gradiëntvorming (overgangen) en de uitstraling van een 'natuurlijk landschap'. Daarnaast blokkeren ze, door de coulissewerking, het zicht van de omwonenden op de varkenshouder.

Een slingerende padenstructuur van gemaaide paden zorgt steeds weer voor een nieuw gezicht op de locatie en zijn omgeving. Hierdoor wordt een bezoek aan de projectlocatie een avontuur.

Aansluiten

De polder waar de projectlocatie in ligt is rationeel ingericht, functioneel verkaveld en kenmerkt zich door grote gebaren. Hierbij valt te denken aan grote percelen en lange bomenrijen in de polder. Afwijken van deze vormtaal valt op en kan mogelijk bevreemdend werken. In dit model is gezocht om aan te sluiten bij de kenmerken van de polderstructuren.

Parallel aan de zuidelijk gelegen Gastelseweg omvat een lange laan van bomen de projectlocatie. Voorgesteld wordt om hier een mix van verschillende soorten bomen toe te passen. De aanwezigheid van de bomen zorgt voor de structuur, terwijl de mix voor de versterking van de biodiversiteit zorgt. De laan zorgt voor een verzachting van het zicht op de varkenshouder.

Aan de zijde van de Engelseweg is een boomweide geprojecteerd. Deze zorgt enerzijds voor aansluiting bij de aanwezige massa van agrarische bebouwing ter plaatse alsook een zachte overgang van deze bebouwing naar het landschap. Onder de bomen door blijft men zicht op het landschap houden. Laagtes in het landschap zorgen voor verschillende gradiënten in het bloemrijk grasland. Een robuuste plas-dras (mogelijk rietland) versterkt de natte flora en fauna. Struwelen pakken het utiliteitsgebouw in.

Als natuurlijk element in de langgerekte structuur ligt het relict van de oude kreek, gemarkeerd door enkele losse bomen en boomgroepen.

Bepanting

Vanwege de wens om tot een versterking van de natuurwaarden (biodiversiteit) te komen dient gewerkt te worden met inheemse soorten.

Bomen

Voor wat betreft de bomen kan gedacht worden aan: *Acer campestre*, *Fraxinus excelsior* (met mate vanwege essentakstrefte), *Prunus avium*, *Salix alba*, *Tilia cordata*, *Ulmus glabra* en *Populus nigra*.

Voor de laan in het derde model ('aansluiten') is een combinatie van *Acer*, *Fraxinus*, *Prunus* en *Salix* (cultivar) mogelijk.

Bosplantsoen/struweel

Voor wat betreft de struiken in het bosplantsoen/ struwelen valt te denken aan *Alnus glutinosa*, *Cornus mas*, *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Malus sylvestris*, *Prunus padus*, *Frangula alnus*, *Salix purpurea*, *Salix repens*, *Salix triandra*, *Salix viminalis*, *Sambucus nigra* en *Viburnum opulus*.

Bloemrijk grasland/oevers

Geadviseerd wordt om af te wachten welke soorten spontaan vanuit de zaadbank in de bodem zullen ontkiemen. Op deze wijze komen gegarandeerd de soorten terug die hier van nature thuishoren. Door een beheer van maaien en afvoeren (1 of 2 keer per jaar) kan de kieming van kruidachtigen verder gestimuleerd worden.